

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 26 päivänä marraskuuta 2024

658/2024

Laki yliopistolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yliopistolain (558/2009) 9 ja 10 §, sellaisina kuin ne ovat, 9 § laeissa 1367/2018 ja 230/2024 ja 10 § laeissa 1600/2015 ja 230/2024, sekä
lisätään lakiin uusi 8 a ja 90 b § seuraavasti:

8 a §

Hakemusmaksu

Opetushallitus perii muuta tutkintoa kuin jatkotutkintoa opiskelemaan hakevilta luku-kausikohtaisen hakemusmaksun. Maksun suorittaminen on hakemuksen käsittelemisen edellytys.

Maksua ei kuitenkaan peritä:

- 1) Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaiselta eikä siltä, joka Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden muun sopimuspuolen kanssa tekemän sopimuksen mukaan rinnastetaan Euroopan unionin kansalaiseen tai siltä, jolla on kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten annetun lain (224/2024), jäljempänä *erityisosaajalaki*, nojalla myönnetty EU:n sininen kortti, eikä edellä mainittujen tai Suomen kansalaisen mainitussa laissa tarkoitettulta perheenjäseneltä;
- 2) siltä, jolla on ulkomaalaislaissa (301/2004) tarkoitettu pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskelulupa tai pysyvä oleskelulupa, eikä edellä mainittujen perheenjäseneltä;
- 3) muulla kuin opiskelun perusteella myönnetyn ulkomaalaislaissa tarkoitettujen jatkuvan oleskeluluvan haltijalta, joka on saanut ensimmäisen kerran oleskeluluvan Suomeen muulla kuin opiskelun perusteella, eikä edellä mainittujen perheenjäseneltä;
- 4) siltä, jolla on ollut opiskelun alkaessa ulkomaalaislaissa tarkoitettu oleskelulupa tilapäisen suojelun perusteella, eikä lupaa ole myöhemmin peruutettu mainitun lain 58 §:n 4 momentin perusteella;
- 5) tilauskoulutukseen osallistuvalla opiskelijalla;
- 6) sellaiselta yhteis- tai kaksoistutkintoon hakevalta, jolla on jo opiskeluoikeus kyseiseen yhteis- tai kaksoistutkintoon toisessa korkeakoulussa; taikka
- 7) siltä, joka hakee opiskelijaksi Euroopan unionin rahoittamaan Erasmus Mundus -ohjelmaan.

Tilaukoulutus

Yliopisto voi järjestää opiskelijaryhmälle korkeakoulututkintoon johtavaa opetusta niin, että koulutuksen tilaa ja rahoittaa Suomen valtio, toinen valtio, kansainvälinen järjestö taikka suomalainen tai ulkomainen julkisyhteisö, säätiö tai yksityinen yhteisö (*tilaukoulutus*).

Tilaukoulutuksena annettavan opetuksen on liityttävä sellaiseen perus- tai jatkokoulutukseen, jossa yliopistolla on tutkinnonanto-oikeus. Tilaukoulutuksen järjestäminen ei saa heikentää yliopiston antamaa perus- tai jatkokoulutusta. Yliopisto ei saa järjestää tilaukoulutusta, jos on ilmeistä, että koulutus tilataan siinä tarkoituksessa, että tilaukoulutukseen osallistuvat voisivat välttää 36 §:n mukaisen opiskelijavalinnan. Yliopisto ei saa myöskään järjestää tilaukoulutusta, jos tilaajan tarkoituksena on välittää opiskelijoita yliopiston tutkinto-opiskelijoiksi siten, että opiskelijoiden välittäminen on voittoa tavoittelevaa liiketoimintaa. Tilaukoulutukseen osallistuvaan sovelletaan 37, 37 a, 37 b, 43 a–43 d, 45, 45 a, 45 b, 82, 83, 83 a, 84, 84 a, 85 ja 86 §:ää. Yliopiston tulee huolehtia siitä, että tilaukoulutusta koskevassa sopimuksessa on määritelty tilaukoulutukseen osallistuvan oikeudet ja velvollisuudet ja että tilaukoulutukseen osallistuvat ovat niistä tietoisia.

Yliopiston on perittävä koulutuksen tilaajalta tilaukoulutuksen järjestämisestä vähintään siitä aiheutuvat kustannukset kattava maksu. Koulutuksen tilaajalla on oikeus periä tilaukoulutukseen osallistuvilta opiskelijoilta sen sijaintivaltion lainsäädännön tai oman käytäntönsä mukaisia maksuja.

Tilaja ei voi kuitenkaan periä 3 momentissa tarkoitettua maksua:

1) Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaiselta eikä siltä, joka Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden muun sopimuspuolen kanssa tekemän sopimuksen mukaan rinnastetaan Euroopan unionin kansalaiseen tai siltä, jolla on erityisosaaajalain nojalla myönnetty EU:n sininen kortti, eikä edellä mainittujen tai Suomen kansalaisen perheenjäseneltä;

2) siltä, jolla on ulkomaalaislaissa tarkoitettu pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskelulupa tai pysyvä oleskelulupa, eikä edellä mainittujen perheenjäseneltä;

3) muulla kuin opiskelun perusteella myönnetyn ulkomaalaislaissa tarkoitettun jatkuvan oleskeluluvan haltijalta, joka on saanut ensimmäisen kerran oleskeluluvan Suomeen muulla kuin opiskelun perusteella, eikä edellä mainittujen perheenjäseneltä; taikka

4) siltä, jolla on ollut opiskelun alkaessa ulkomaalaislaissa tarkoitettu oleskelulupa tilapäisen suojelun perusteella, eikä lupaa ole myöhemmin peruutettu mainitun lain 58 §:n 4 momentin perusteella.

Tutkintoon johtavasta vieraskielisestä koulutuksesta perittävät maksut

Yliopiston on perittävä muuhun kuin suomen- tai ruotsinkieliseen alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon johtavaan koulutukseen hyväksytyiltä opiskelijoilta vähintään koulutuksen järjestämisestä aiheutuvat kustannukset kattavat maksut lukuvuodessa. Yliopiston vuosittaisen maksutuoton tulee kattaa lukuvuosimaksuvelvollisten opiskelijoiden koulutuksen järjestämiskustannukset, joihin sisältyy myös opiskelijoille maksetut apurahat ja muut avustukset. Lukuvuosimaksuvelvollisten opiskelijoiden tukemiseen kohdennetuista yliopiston ulkopuolisista lähteistä peräisin olevista lahjoituksista tai avustuksista maksettavia apurahoja ja avustuksia ei huomioida koulutuksen järjestämiskustannuksissa. Yliopisto päättää koulutuksen järjestämiskustannusten laskentaan ja maksujen perimiseen sekä apurahojen ja muiden avustusten maksamiseen liittyvistä järjestelyistä.

Maksua ei kuitenkaan peritä:

1) Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaiselta eikä siltä, joka Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden muun sopimuspuolen kanssa tekemän sopimuksen mukaan rinnastetaan Euroopan unionin kansalaiseen tai siltä, jolla on erityisosajalain nojalla myönnetty EU:n sininen kortti, eikä edellä mainittujen tai Suomen kansalaisen perheenjäseneltä;

2) siltä, jolla on ulkomaalaislaissa tarkoitettu pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskelulupa tai pysyvä oleskelulupa, eikä edellä mainittujen perheenjäseneltä;

3) muulla kuin opiskelun perusteella myönnetyn ulkomaalaislaissa tarkoitettujen jatkuvan oleskeluluvan haltijalta, joka on saanut ensimmäisen kerran oleskeluluvan Suomeen muulla kuin opiskelun perusteella, eikä edellä mainittujen perheenjäseneltä;

4) siltä, jolla on ollut opiskelun alkaessa ulkomaalaislaissa tarkoitettu oleskelulupa tilapäisen suojelun perusteella, eikä lupaa ole myöhemmin peruutettu mainitun lain 58 §:n 4 momentin perusteella;

5) tilauskoulutukseen osallistuvalla opiskelijalla; taikka

6) Euroopan unionin rahoittamassa Erasmus Mundus -ohjelmassa opiskelevalta Erasmus Mundus -apurahan saajalta.

90 b §

Oleskelulupia koskeva tiedonsaantioikeus

Yliopistolla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada maksutta lukuvuosimaksuvelvollisuuden arvioimista ja opetuksen suunnittelemista varten Maahanmuuttovirastolta hakijan tai opiskelijan sekä näiden ulkomaalaislaissa tarkoitettujen perheenkokoajan hakeman, voimassa olevan ja aiemmin myönnetyn oleskeluoikeutta osoittavan asiakirjan voimassaoloa, perustetta ja lajia sekä oleskeluoikeutta osoittavaa asiakirjaa koskevan hakemuksen käsittelyn tilaa koskevat tarpeelliset tiedot.

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa tai muussa laissa säädetään, yliopisto saa salassapitosäännösten estämättä omasta aloitteestaan antaa Maahanmuuttovirastolle oleskeluoikeutta osoittavan asiakirjan hakijan tai oleskeluoikeutta osoittavan asiakirjan haltijan, joka on yliopiston hakija tai opiskelija taikka näiden ulkomaalaislaissa tarkoitettu perheenkokoaja, maahantulon ja maassa oleskelun ehtoihin liittyviä väärinkäytösepäilyjä koskevia tietoja. Näiden tietojen tulee olla välttämättömiä Maahanmuuttoviraston ulkomaalaislaissa, kansalaisuuslaissa (359/2003) tai kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella annetussa laissa (719/2018) säädettyjen tehtävien hoitamista varten.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 2024.

Lain 8 a ja 9 § tulevat kuitenkin voimaan 1 päivänä elokuuta 2025 ja niitä sovelletaan opiskelijoihin, jotka aloittavat opintonsa mainittuna ajankohtana tai sen jälkeen. Lain 8 a § koskee vain hakuja, jotka alkavat 1 päivänä tammikuuta 2025 tai sen jälkeen.

Lain 10 §:n 1 momentti tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2026 ja sitä sovelletaan opiskelijoihin, jotka aloittavat opintonsa mainittuna ajankohtana tai sen jälkeen.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta 10 §:n 3 momenttia sovelletaan 31 päivään heinäkuuta 2026.

658/2024

Helsingissä 22.11.2024

Tasavallan Presidentti

Alexander Stubb

Tiede- ja kulttuuriministeri Sari Multala